

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 18.

Vydána dne 14. srpna 1945.

O B S A H:

(35.—37.) **35.** Dekret presidenta republiky o přechodném omezení výplat vkladů u peněžních ústavů (peněžních podniků) v pohraničním území. — **36.** Dekret presidenta republiky o plnění závazků znějících na říšské marky. — **37.** Nařízení o zřízení Poštovní spořitelny, pobočky v Brně.

35.

Dekret presidenta republiky ze dne 31. července 1945

o přechodném omezení výplat vkladů u peněžních ústavů (peněžních podniků) v pohraničním území.

K návrhu vlády ustanovují:

§ 1.

(1) Peněžní ústavy a peněžní podniky mající sídlo v pohraničním území země České a Moravskoslezské, jakož i pobočky říšskoněmeckých peněžních ústavů a peněžních podniků tamtéž, nesmějí vyplatiti ani účetně převésti během jednoho týdne více než:

a) 5% z pohledávky v běžném účtě podle jeho stavu dne 31. července 1945; nedosahuje-li však těchto 5% částky 1.500 K, pak nejvýše tuto částku;

b) 500 K z vkladu na vkladní knížku (vkladní list) nebo na pokladniční poukázku.

(2) Dosáhnou-li výplaty pro jednoho věřitele ze všech jeho běžných účtů a vkladních knížek, vkladních listů nebo pokladničních poukázek, provedené podle odstavce 1, výše 100.000 K, mohou být další výplaty konány jen, pokudáže-li věřitel hodnověrně řádný způsob nabytí uložených částek. Směrnice o tomto průkazu vydá ministerstvo financí.

(3) Výplaty se dějí jen, předloží-li právnické osoby výplatní list a fyzické osoby listek pro domácnost pro přiděly potravin. Výplaty se poznamenávají na těchto průkazech. Výplatní list pro právnické osoby vydává podle směrnice ministerstva financí příslušný místní národní výbor.

§ 2.

(1) Výplata (převod) částky vyšší, než stanoví § 1, jest přípustna, je-li žádost hodnověrně věřitelem (vkladatelem) doložena, jen:

a) na platy a mzdy zaměstnanců ve vlastním podniku věřitelově nebo k placení nájemného (pachtovného) věřitelem;

b) z běžných účtů vedle volné částky, uvedené v § 1, odst. 1, písm. a), dalších 30% z pohledávky podle stavu dne 31. července 1945 během čtyř týdnů k obnovení provozu podniku nebo během téže doby dalších 20% k udržení provozu podniku;

c) na placení daní a veřejných dávek; tuto výplatu jest však peněžní ústav povinen převésti přímo příslušnému výběrčímu úřadu;

d) z běžných účtů státu;

e) z běžných účtů zemí, okresů, obcí, veřejnoprávních sociálně pojišťovacích ústavů a jiných veřejnoprávních korporací a fondů na nezbytně nutné platy, za předpokladu, že nemají jiných volných prostředků a že poukazy podepíší vedle osob, ustanovených k nakládání s těmito účty, také oprávnění zástupci těchto svazků územní samosprávy, korporací a fondů;

f) na placení pojistného v oboru veřejnoprávního sociálního pojištění, jakož i na placení pojistných premii soukromým pojišťovnám;

g) z peněz uložených bezprostředně na příkaz soudu nebo soudem;

h) z peněz uložených národními správci nebo jinými podobnými zmocněnci (pověřenci), dále advokáty, veřejnými notáři nebo vnučenými správci, pokud jich tito potřebují, aby vyhověli soudním opatřením nebo rozhodnutím.

(2) Výplata (převod) vyšší částky jest rovněž přípustna, je-li prokazatelně věřitelem (vkladatelem) peněžní ústav a doloží-li hodnověrně, že jí nezbytně potřebuje, aby mohl své vlastní věřitele (vkladatele) uspokojiti podle tohoto dekretu a plniti nezbytné povinnosti z převzatých úvěrových závazků.

(3) Výplata (převod) částek vyšších než podle ustanovení § 2, odst. 1, písm. b) přípustných, jest dovolena, je-li prokazatelně o prostředky nezbytně nutné pro obnovení provozu podniku národohospodářsky důležitého, na zaplacení dopravného, jakož i na opatření surovin a zboží pro věřitelův podnik v obvyklém rozsahu, a za předpokladu, že pohotové prostředky věřitelovy na to nestačí. Na výplatu této vyšší částky nemá však věřitel nároku.

§ 3.

Omezením podle tohoto dekretu nepodléhají:

a) výplaty pohledávek v běžném účtě a vkladů na vkladní knížky (vkladní listy) nebo na pokladniční poukázky, které vznikly, pokud se týká, byly uloženy dne 1. srpna 1945 nebo později;

b) výplaty částek, které mohly býti, avšak nebyly věřitelem (vkladatelem) požadovány podle § 1;

c) převody z běžného účtu na běžný účet u téhož peněžního ústavu, avšak převedené částky, pokud přesahují míru stanovenou v § 1 a § 2, odst. 1 a 2, zůstávají vázány podle tohoto dekretu;

d) účetní převody záležející v tom, že peněžní ústav převede s běžného účtu nebo z vkladní knížky splatnou pohledávku svého věřitele na vlastní účet, aby uhradil splatné závazky téhož věřitele vůči sobě.

§ 4.

Právo peněžního ústavu (peněžního podniku) trvati na smluvené výpovědní lhůtě nebo na jiných ujednáních, která jsou pro něj příznivější, není ustanoveními v §§ 1 až 3 dotčeno.

§ 5.

(1) Výplaty (převody) podle předchozích ustanovení nejsou přípustny osobám státně nespolehlivým.

(2) Takovými osobami jest rozuměti:

a) osoby národnosti německé nebo maďarské s výjimkou těch, které prokáží, že zůstaly

věrný Československé republice, nikdy se neprovinily proti národům českému a slovenskému a buď se činně zúčastnily boje za její osvobození anebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem, nebo

b) osoby, které vyvíjely činnost, směřující proti státní svrchovanosti, samostatnosti, celistvosti, demokraticko-republikánské státní formě, bezpečnosti a obraně Československé republiky, které k takové činnosti podněcovaly nebo jiné osoby svěstí hleděly a záměrně podporovaly jakýmkoliv způsobem německé a maďarské okupanty,

c) osoby právnické, u nichž se použije obdobně zásad uvedených v písm. a) a b) s výjimkou těch, do nichž jest zavedena národní správa podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb.

(3) Pro výplatu (převody) vkladů osobám státně nespolehlivým platí zvláštní předpisy.

§ 6.

(1) Ministr financí se zmocňuje, aby učinil vhodná opatření k tomu účelu, aby umožnil peněžním ústavům (peněžním podnikům) splniti jejich závazky v korunové měně. Zároveň se zmocňuje, aby podle poměrů na peněžním trhu vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení sazby a částky uvedené v §§ 1 a 2 přiměřeně zvýšil nebo snížil.

(2) Ministerstvo financí se zmocňuje, aby v případech naléhavé hospodářské potřeby povolilo výjimky z ustanovení §§ 1 až 3.

(3) Vyřízení žádosti o povolení takové výjimky, jakož i jiné úřední úkony, jsou osvobozeny od dávek za úřední úkony ve věcech správních.

§ 7.

(1) Orgán peněžního ústavu (peněžního podniku) nebo jeho národní správce či člen národní správy po případě jiný pověřenec nebo zmocněnec, který vědomě poruší předpisy tohoto dekretu výplatou (převodem) osobě státně nespolehlivé nebo výplatou vyšší než přípustné částky, anebo je vědomě obchází poskytnutím úvěru na vklad, u peněžního ústavu (podniku) uložený (t. zv. kompenzačního úvěru), či jiným způsobem, nebo

kdo vědomě nesprávným nebo neúplným údajem skutkových okolností, zejména v žádosti podané podle § 6, nebo předložením podvržených dokladů vyláká výplatu (převod) osobě státně nespolehlivé nebo výplatu vyšší, než tento dekret připouští,

bude potrestán, nejde-li o čin, který jest přísněji trestný podle jiných předpisů, za těžký důchodkový přestupek pokutou až do desetinásobku nedovolené vyplacené částky, a nelze-li tuto částku zjistiti, pokutou až do 1.000.000 K.

(2) Také pokus trestných činů uvedených v odstavci 1 je trestný.

(3) Je-li peněžitý trest, uložený podle tohoto dekretu, nedobytný, nastoupí místo něho náhradní trest vězení od jednoho dne do jednoho roku. Náhradní trest vězení se stanoví jeden den za 100 K až 300 K podle míry provinění a podle důchodových, majetkových a jiných osobních poměrů vinníka.

(4) Na upuštění od trestního řízení nemá obviněný právního nároku.

(5) Trestnost přestupků se promiňuje za 3 roky počínajíc dnem, kdy byl přestupek spáchán.

(6) Důchodkové soudy a úřady rozhodující o přestupcích hodnotí provedené důkazy podle volného uvážení.

(7) Jinak platí o stíhání a trestání přestupků ustanovení důchodkového trestního zákona z r. 1835 s doplňky a nařízeními k němu vydanými.

§ 8.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1945 a platí v zemích České a Moravskoslezské; provede jej ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Šrobár v. r.

36.

Dekret presidenta republiky

ze dne 2. srpna 1945

o plnění závazků znějících na říšské marky.

K návrhu vlády ustanovují:

§ 1.

(1) Peněžitě závazky znějící na říšské marky, pokud trvají dne 1. srpna 1945, je dlužník povinen splnit v korunách v poměru 1 říšská marka = 10 korun, mají-li toho dne věřitel

i dlužník své bydliště anebo sídlo na území země České nebo Moravskoslezské. U filiálek, závodů a reprezentací cizozemského podniku rozhoduje v tom směru jejich sídlo.

(2) Bez zřetele na ustanovení odstavce 1 je dlužník povinen splnit v korunách v poměru 1 říšská marka = 10 korun peněžitě závazky znějící na říšské marky, které trvají dne 1. srpna 1945:

1. je-li věřitelem některá pokladna československého státu anebo jiné veřejnoprávní korporace anebo jejich fond, ústav, podnik nebo jiné zařízení na území země České nebo Moravskoslezské, ačli nejde o závazky z cenných papírů cizozemských; nebo
2. pocházejí-li z vkladů na vkladní knížky u peněžních ústavů a peněžních podniků na území země České nebo Moravskoslezské, počítajíc v to filiálky cizozemských ústavů a podniků na uvedeném území, nebo
3. jsou-li zajištěny zástavním právem na nemovitosti ležící na území země České nebo Moravskoslezské.

(3) O plnění peněžitých závazků z pojistných smluv jakéhokoliv druhu, znějících na říšské marky, budou dána ustanovení zvláštní; až do jich vydání je dlužník oprávněn splnit v korunách v poměru 1 říšská marka = 10 korun.

§ 2.

(1) O dluhopisech na majitele, znějících na říšské marky, a jejich kuponech, které byly vydány dlužníky se sídlem na území země České nebo Moravskoslezské, platí ustanovení § 1, odst. 1, jen pokud je vlastník, který má bydliště nebo sídlo na uvedeném území, zároveň s místopřísežným prohlášením, že dluhopisy byly jeho vlastnictvím již dne 1. srpna 1945, složí do 31. srpna 1945 u některého peněžního ústavu v zemi České nebo Moravskoslezské do vázané úschovy pro Pražskou sčítovací banku v Praze. Banka vydá ukladateli osvědčení, že dluhopis byl dne 1. srpna 1945 vlastnictvím osoby s bydlištěm nebo sídlem na území země České nebo Moravskoslezské.

(2) Vázanou úschovu podle odstavce 1 lze uvolnit s povolením Národní banky československé.

§ 3.

Předchozími ustanoveními zůstávají nedotčena obmezení stanovená platnými předpisy co do nakládání s nepřátelským majetkem a co do placení závazků vůči osobám státně nespolehlivým.

§ 4.

Sazby v říšských markách, stanovené právními předpisy, kterých se přechodně ještě používá, přepočtou se na koruny v poměru 1 říšská marka = 10 korun.

§ 5.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1945 a platí jen v zemích České a Moravskoslezské; provedou jej ministři spravedlnosti a financí.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Stránský v. r. Dr. Šrobár v. r.

37.

Vládní nařízení

ze dne 24. července 1945

o zřízení Poštovní spořitelny, pobočky v Brně.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 2, odst. 4 zákona ze dne 23. září 1930, č. 148 Sb., o Poštovní spořitelně:

§ 1.

V Brně zřizuje se pobočný ústav Poštovní spořitelny s názvem Poštovní spořitelna, pobočka v Brně. Zahájení její činnosti vyhlásí ministr pošt v úředním listě.

§ 2.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr pošt spolu s ministry vnitra, financí, spravedlnosti, průmyslu, vnitřního obchodu a zemědělství.

Fierlinger v. r.

David v. r.

Dr. Pieter v. r.

Ursíny v. r.

gen. Hasal v. r.

Dr. Ripka v. r.

Hála v. r.

Nosek v. r.

Dr. Šoltész v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Procházka v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Majer v. r.

Dr. Stránský v. r.

Dr. Clementis v. r.,

Kopecký v. r.

těž za min. Masaryka.

Lausman v. r.

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

Đuriš v. r.

Lichner v. r.